

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Den grænseoverskridende forurening, dvs. vandforureningen og luftforureningen, er en alvorlig trussel mod både levevilkårene og miljøet generelt i Europa.

Forureningen af havet og luften søges i dag begrænset af EF-direktiver samt af en række regionale og globale konventioner (se bilag). Disse konventioner har for fleres vedkommende været i kraft i omkring et årti, men forureningsproblemerne, f.eks. forureningsituationen i Nordsøen, Østersøen og Middelhavet, samt forureningen, viser, at disse internationale aftaler ikke i tilstrækkelig grad har kunnet imødegå og regulere forureningen.

Der kan peges på flere årsager hertil. En årsag er, at kun få af de centraleuropæiske lande er involveret i de regionale havmiljøbeskyttelseskonventioner, og at der ikke i dag findes internationale aftaler, der omfatter de centraleuropæiske landes vandforurening. En anden årsag er de vanskeligheder, der har vist sig m.h.t. at opnå vedtagelse af miljøforbedrende foranstaltninger. De enkelte landes syn på forureningsproblemerne er meget forskellige, og da man inden for de internationale aftaler også arbejder efter princippet om konsensus, strander mange forslag på landenes uenighed. Konsensusprincippet har i nogle sammenhænge vist sig at være et hensigtsmæssigt arbejdsprincip, men i andre tilfælde kan de enkelte lande i for høj grad begrænse andre grupper af landes ønske om gennemførelse af miljøforbedrende foranstaltninger.

Det var netop i erkendelse af konventionernes utilstrækkelige resultater m.h.t. beskyttelse af Nordsøen, at den vesttyske indenrigs- og miljøminister i 1984 afholdt den første internationale miljøministerkonference om Nordsøen.

Det var ønsket, at afholdelsen af Nordsøkonferencen kunne virke som en »saltvandsindsprøjtning« på arbejdet i de eksisterende konventioner, og udfaldet af konferencen blev da også en deklaration, der indeholdt en række hensigts erklæringer om øget indsats i konventionerne og en række

konkrete forslag hertil. Desværre må det i dag erkendes, at heller ikke Nordsøkonferencen medførte så gode resultater som ønsket, og dette må til dels tilskrives Nordsølandenes forskellige syn på forureningsproblemerne i Nordsøen og det forhold, at konventionerne som nævnt i høj grad arbejder efter princippet om konsensus.

I de seneste år har Danmark og de øvrige nordiske lande nok opnået de mest vidtrækkende internationale vedtagelser ved at følge en såkaldt »klub-strategi«, både i og uden for de internationale konventioner. Med »klub-strategi« menes, at de lande, der kan opnå enighed om en given miljøforbedrende foranstaltning, indgår en bindende aftale herom og via deres initiativ lægger indirekte pres på andre, mindre progressive lande. Der kan nævnes flere eksempler på resultater, der ved anvendelse af »klub-strategien« er opnået efter dansk eller nordisk initiativ:

21 lande (den såkaldte 30 pct. klub) har underskrevet en deklaration om at nedbringe emissionen af svovldioxid med 30 pct. og har dermed lagt pres på de lande, der overhovedet ikke vil nedbringe deres bidrag til forureningen, bl.a. Polen og England, der er de største nettoeksportører af forurenende stoffer.

Denne deklaration er et vigtigt redskab for parlamentarikere og miljøgrupper i det internationale arbejde for at nedbringe forureningen.

I sommeren 1985 underskrev et flertal af lande i den såkaldte »10 landes klub« en aftale imod bilernes forurening: Canada, Danmark, Finland, Liechtenstein, Norge, Sverige, Schweiz og Østrig.

I marts 1985 enedes Nordisk Ministerråd om at fremlægge en erklæring i de internationale dumpningskonventioner, hvori man søger tilslutning til det nordiske synspunkt, at dumpning af affald i havet er en uacceptabel bortskaffelsesmetode.

I Londonkonventionen har en række lande underskrevet en resolution, der fastslår, at deponering af højradiaktivt affald under havbunden dækkes af Londonkonventionen, og at det derfor er forbudt.